

Άποτίμηση τοῦ ἔργου τῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὸ ΜτΘ

***Παρέμβαση τοῦ Μητροπολίτου Μεσσογαίας & Λαυρεωτικῆς Νικολάου
στὴν Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας, 27.6.2017***

Τί μᾶς ζητήθηκε ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο

Ἡ ἐντολὴ ποὺ ἔλαβε ἡ Ἐπιτροπὴ ἦταν νὰ συζητήσῃ ἐπὶ τῆς μεθοδολογίας, τῆς δομῆς καὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ ΠΣ, στὸ μέτρο ποὺ αὐτὰ ἀλλοιώνουν τὸν σκοπὸ τοῦ Μαθήματος καὶ ἀπομειώνουν τὴ δύναμη τῆς παραδόσεως καὶ τῆς διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησίας, στὴ βάση τῶν παρακάτω δεδομένων.

Μὲ ποιά δεδομένα ξεκινήσαμε

Ὅταν μᾶς ἀνετέθη ἡ εὐθύνη τοῦ διαλόγου μὲ τὸ Ὑπουργεῖο γιὰ τὸ ΜτΘ, στὰ χέρια μας ὑπῆρχε:

- (α) Τὸ Πρόγραμμά Σπουδῶν (ΠΣ), δηλαδὴ ὁ ὁδηγὸς τοῦ διδάσκοντος.
- (β) Ἡ πιλοτικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ Προγράμματος, χωρὶς ὅμως τὴν ἔκθεση ἀξιολόγησής της.
- (γ) Ἡ αἴσθησις ὅτι ἐνῶ μιλούσαμε γιὰ συζήτηση ἀπὸ μηδενικὴ βάση, στὴν οὐσία ὑπῆρχε τετελεσμένο, μιᾶς καὶ τὸ νέο ΠΣ εἶχε κατοχυρωθεῖ μὲ σχετικὸ ΦΕΚ (ὑπ' ἀριθ. 143575/Δ2 ΥΑ 13.09.2016) καὶ ἦταν πολὺ δύσκολο νὰ δεχθεῖ τὸ Ὑπουργεῖο νὰ καταργηθεῖ καὶ μαζί του νὰ ἀκυρωθεῖ μιὰ πολυετὴς προσπάθεια ἀλλαγῆς τοῦ ΜτΘ. Τὸ μόνο ποὺ μπορούσε νὰ γίνῃ ἦταν νὰ βελτιωθεῖ.
- (δ) Ἡ ἀντίληψη ὅτι ἡ μορφή, μεθοδολογία καὶ δομὴ τοῦ νέου ΜτΘ ἀποτελεῖ μέρος μιᾶς γενικότερης ἐκπαιδευτικῆς φιλοσοφίας ποὺ ἀφορᾷ σὲ ὅλα τὰ μαθήματα (π.χ. ἱστορία, μαθηματικά, φυσικὴ κ.λπ.).
- (ε) Ἡ ἐπίμονη δήλωσις τοῦ πρ. Ὑπουργοῦ Παιδείας κ. Νικ. Φίλη ὅτι «συνομιλοῦμε, ἀλλὰ δὲν συναποφασίζουμε», μὲ ὕφος ἰδεολογικοποιημένης ἀντιπαλότητος πρὸς τὴν Ἐκκλησία.
- (στ) Ἡ πλήρης ἀπουσία ἀντιδράσεων γιὰ τὸ νέο ΠΣ, θετικῶν ἢ ἀρνητικῶν, ἀπὸ ὀργανωμένους συλλόγους γονέων, δεῖγμα ἀνησυχητικῆς ἀδιαφορίας ἢ τουλάχιστον ὑποβαθμισμένου ἐνδιαφέροντος.

(ζ) Μία όξύτατη καί έντονη αντίπαράθεση μεταξύ τής ΠΕΘ καί των θεολόγων τοῦ ΙΕΠ καί τέλος

(η) Ἡ Ἐπιστολή τοῦ Ἀρχιεπισκόπου στόν Πρωθυπουργό (27.9.2016).

- Στις 5.11.2016, όρίσθηκε νέος Ὑπουργός Παιδείας, ό κ. Κων. Γαβρόγλου

Τί ζητήσαμε από τὸ ΙΕΠ καί τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας

(α) Νά ἀναγνωρισθεῖ στήν Ἐκκλησία τὸ δικαίωμα νά ἔχει μερίδιο στήν τελική ἀπόφαση, δεδομένου ὅτι τὸ θέμα τήν ἀφορᾷ ἀπόλυτα καί νά ἰσχύσει γιά τήν Ἐκκλησία ὅ,τι καί γιά τὰ ἄλλα θρησκευόμενα στήν Ἑλλάδα.

(β) Νά μᾶς δοθεῖ τὸ πόρισμα ἀξιολόγησης τοῦ πιλοτικοῦ προγράμματος. Μᾶς δόθηκε κάπως καθυστερημένα ἢ λεγόμενη «Ἐκθεση Σιδερίδη», στήν ὁποία τὸ νέο μάθημα ἀξιολογεῖτο στά περισσότερα τεθέντα κριτήρια μὲ 3/5, καί δύο ἀχρονολόγητα κείμενα τοῦ κ. Ἀγγελου Βαλλιανάντου, ὁ ὁποῖος ὅμως ἦταν κεντρικὸ πρόσωπο στόν σχεδιασμό τοῦ νέου ΜτΘ, ἄρα ἦταν κείμενα αὐτοαξιολόγησης, μὲ θετικὸ γενικὰ πρόσημο, ἀλλὰ καί εἰσήγηση συνέχισης τῆς πιλοτικῆς ἐφαρμογῆς.

(γ) Στὴ συνάντηση μὲ τὸ ΙΕΠ καί τὸν Ὑπουργό κ. Κ. Γαβρόγλου, στίς 20 Φεβρουαρίου, ζητήσαμε νά δοῦμε τοὺς ΦΜ, δηλαδή τὸ βοήθημα τοῦ μαθητοῦ. Μᾶς εἶπαν ὅτι θὰ μᾶς τοὺς ἔδιναν ἐντὸς τῶν ἡμερῶν, διότι δὲν εἶχε ἀκόμη ὀλοκληρωθεῖ ἡ προετοιμασία τους, θὰ ἔπρεπε ὅμως ἐμεῖς, ἀφότου τὰ παραλάβουμε, νά καταθέσουμε τήν ἀποψή μας ἐπ' αὐτῶν, μέχρι τέλος Φεβρουαρίου, δηλαδή ἐντὸς δέκα ἡμερῶν. Ἀπαντήσαμε ὅτι κάτι τέτοιο εἶναι πρακτικῶς ἀνέφικτο. Τελικὰ δὲν μᾶς δόθηκαν οἱ ΦΜ, οἱ ὁποῖοι δημοσιοποιήθηκαν πρὶν ἀπὸ μόλις δέκα μέρες (17.6.2017).

(δ) Ἐπιμείναμε στὸ ὅτι οἱ ΦΜ πρὶν κυκλοφορήσουν θὰ ἔπρεπε νά προσαρμοθοῦν στὸ ὑπὸ συζήτησιν ΠΣ, ὥστε νά εἶναι συμβατοὶ μὲ αὐτό. Ἡ ἀπάντηση ἦταν ὅτι δὲν προφθαίνουμε γιά κάτι τέτοιο, διότι τὰ βοηθήματα τῶν μαθητῶν πρέπει ἄμεσα νά ἐκδοθοῦν, προκειμένου νά προλάβουμε τὴ νέα χρονιά. Παρὰ ταῦτα, δήλωσαν ὅτι οἱ ΦΜ οὔτως ἢ ἄλλως εἶναι πολὺ πιὸ κοντὰ στα ὅσα ἐπιθυμεῖ ἡ Ἐκκλησία, ὅτι θὰ χρησιμοποιηθοῦν μόνο γιά τὴν ἐπόμενη χρονιά καί δεσμεύθηκαν νά λάβουν σοβαρὰ ὑπόψη τους τήν ἀποψη τῆς Ἐκκλησίας γιά τὰ βιβλία ποὺ στὴ συνέχεια θὰ ἐκδοθοῦν καί θὰ ἀποτελοῦν τὸ βοήθημα τῶν μαθητῶν, μάλιστα ἐπικαλούμενοι οἱ ἴδιοι διὰ στόματος τοῦ Προέδρου τοῦ ΙΕΠ κ. Κουζέλη τὸ ἄρθρο 16, παρ. 2 τοῦ Συντάγματος καί τὸ ἄρθρο 9, παρ. ε' τοῦ Ν. 590/1977 (Κ.Χ.Ε.Ε),

διὰ τοῦ ὁποίου ἡ Ἐκκλησία κατοχυρώνει συνταγματικὸ δικαίωμα νὰ ἔχει λόγο στὴ θρησκευτικὴ παιδεία (!)

(ε) Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐμεῖς δὲν εἴμαστε ἀρμόδιοι οὔτε εἰδικοί παιδαγωγοὶ γιὰ νὰ προσδιορίσουμε τὴ μεθοδολογία καὶ τὴ δομὴ τοῦ ΜτΘ, εἰσηγηθήκαμε διὰ τῶν συμβούλων μας ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ τροποποιηθεῖ ἡ μεθοδολογία διδασκαλίας τοῦ μαθήματος (π.χ. ἀντὶ γιὰ τὴν ἐννοιολογικὴ προσέγγιση, νὰ ἀκολουθηθεῖ ἡ ἱστορικὴ ὡς πιὸ ξεκάθαρη καὶ σαφής), ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ γίνῃ μιὰ σχετικὴ ἀνακατανομὴ τῆς ὕλης, πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεως καὶ ἀνεπίτρεπτων παρεξηγήσεων ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῶν μαθητῶν. Τελικῶς, τὸ Ὑπουργεῖο ἀντιστάθηκε σθεναρὰ στὴν ἀλλαγὴ τῆς μεθοδολογίας, δέχθηκε ὅμως κάποιες μικρὲς ἀλλαγές στὴν ἀναδιάρθρωσιν τῆς ὕλης, κυρίως γιὰ τὶς τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ.

Τὶ πετύχαμε

(α) Νὰ γίνῃ ἓνα βῆμα, ὥστε νὰ κατανοήσῃ ἡ πολιτεία, σὲ κάποιο βαθμὸ, ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἔχει φωνὴ καὶ μερίδιο στὴ διαδικασία ἀποφάσεων γιὰ τὰ θέματα τῆς παιδείας ποὺ τὴν ἀφοροῦν, ὅπως τὸ ΜτΘ. Δυστυχῶς, αὐτὸ ἔγινε ἀργὰ καὶ γι' αὐτὸ εἶναι ἄνευ ἐντυπωσιακοῦ ἀποτελέσματος, δημιουργεῖ ὅμως προϋποθέσεις γιὰ συνέχιση τοῦ διαλόγου καὶ οὐσιαστικὲς παρεμβάσεις ἐφ' ἑξῆς, π.χ. γιὰ τὸν ΦΜ.

(β) Νὰ γίνῃ μιὰ ἐπικοινωνία μὲ τοὺς θεολόγους τοῦ ΙΕΠ, ἀπαλλαγμένη ἀπὸ ὕβρεις, βαρεῖς χαρακτηρισμοὺς καὶ καχυποψία. Ἄν αὐτὸ γινόταν νωρίτερα θὰ ὑπῆρχε ἡ ἀπαραίτητη ἐμπιστοσύνη γιὰ τυχόν ἀλλαγές σὲ πρότερη φάση.

(γ) Νὰ συνεργασθοῦμε μὲ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κρήτης γιὰ ἓνα θέμα τόσο σημαντικὸ καὶ κοινοῦ ἐνδιαφέροντος.

(δ) Νὰ ἐξαλειφθοῦν ἀπὸ τὸ ΠΣ σημεῖα παρεξηγήσιμα καὶ νὰ περιορισθεῖ σχετικὰ τὸ ἀνακάτεμα πληροφοριῶν ποὺ προξενοῦσε σύγχυση, κυρίως στὸ Δημοτικὸ.

(ε) Νὰ γίνουν δεκτὲς σχεδὸν στὸ σύνολό τους οἱ διορθωτικὲς παρεμβάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ οὐσιαστικὰ νὰ ἀντικατασταθεῖ τὸ προηγούμενο ΦΕΚ, ἀπὸ δύο νέες Ὑπουργικὲς Ἀποφάσεις (ΦΕΚ 2104, τεύχ. Β' 19.6.2017 (101470/Δ2 ΥΑ) καὶ ΦΕΚ 2105, τεύχ. Β' 19.6.2017 (99058/Δ2 ΥΑ).

(στ) Νὰ πάρουμε τὴν ὑπόσχεση ὅτι ἡ Ἐκκλησία θὰ ἔχει ἀποφασιστικὸ λόγο στὸ περιεχόμενο καὶ τὸ ὕφος τῶν ἐκδοθησομένων βιβλίων, ἀφοῦ μάλιστα θὰ ἔχει στὴ διάθεσή της καὶ τὸν ΦΜ.

(ζ) Τὴ δέσμευση τοῦ Ὑπουργείου ὅτι τὸ ΜτΘ θὰ διατηρήσῃ τὴν ὑποχρεωτικότητά του σὲ ὅλες τὶς βαθμίδες καὶ τάξεις τῆς βασικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Τί δὲν πετύχαμε

(α) Νὰ ἀλλάξει ἡ ἐπίμαχη μεθοδολογία καὶ ὁ χαρακτήρας τοῦ Μαθήματος στὸ νέο ΠΣ. Τὸ μάθημα ὡς ἔχει δὲν ἐμπνέει. Εἶναι καρπὸς δειλίας, ἐξισορροπιστικῆς ἀντίληψης, ἴσως καὶ μειονεκτικῆς καὶ ἡττοπαθοῦς προσέγγισης ὡς πρὸς τὸν σχεδιασμό του. Σχεδιάσθηκε ὅχι γιὰ νὰ ἐμπνεύσει στὴν πίστη καὶ νὰ ἀναδείξει τὴ δύναμη τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ γιὰ νὰ εἶναι συμβατὸ μὲ τὸν σύγχρονο ὀρθολογισμό καὶ ἀνεκτὸ ἀπὸ τὶς σύγχρονες ἀθεϊστικὲς καὶ συγκρητιστικὲς ἀντιλήψεις. Σχεδιάστηκε ἔτσι προκειμένου νὰ διατηρήσει τὸν ὑποχρεωτικὸ χαρακτήρα. Αὐτὸ ὅπωςδήποτε ἔχει τὴ σημασία του. Ἕνα ὅμως ὑποχρεωτικὸ μάθημα ποὺ δὲν καταδεικνύει αὐτὸ ποὺ πράγματι εἶναι ἡ Ὁρθοδοξία, ἓνα φοβισμένο καὶ ἄνευρο μάθημα, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι τὸ ζητούμενο τῆς Ἐκκλησίας.

(β) Νὰ καταλάβει τὸ Ὑπουργεῖο καὶ ἡ κοινωνία ὅτι τὸ ΜτΘ ὡς ἔχει δὲν μᾶς ἐκφράζει. Ἀπλᾶ τὸ ἀνεχόμεστε ὡς προέκυψε μετὰ τὶς συναντήσεις μας μὲ τὸ ΙΕΠ, προκειμένου ὅμως στὴ συνέχεια νὰ βελτιωθεῖ καὶ νὰ δεχθεῖ ριζικὲς ἀλλαγὲς στὴν ὅλη δομὴ καὶ φιλοσοφία του. Αποτέλεσμα, οἱ σύμβουλοι στὰ ἐπιμορφωτικὰ σεμινάρια διέδιδαν ὅτι συμφώνησε ἡ Ἐκκλησία. Συνεπῶς, ἡ δὲν κατάλαβαν ἢ περιπαίζουν τὴν Ἐκκλησία. Δὲν εἶναι ἀρμοδιότητα τῶν συμβούλων νὰ μιλήσουν γιὰ λογαριασμό τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ εἶναι ἀποκλειστικὰ δική της εὐθύνη νὰ ἀνακοινώσῃ τὴν ἀποψή της. Αὐτὸ πρέπει ὅπωςδήποτε νὰ γίνῃ σήμερα. Στὸν διάλογο μὲ τὸ ΙΕΠ δὲν ἐτέθη θέμα συμφωνίας τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγήθηκε διορθωτικὲς ἀλλαγές, δὲν κατέληξε σὲ συμφωνία.

(γ) Νὰ καταλάβουμε ὅτι τὸ πρόβλημα τὸ ἔχουμε ἐμεῖς ὡς Ἐκκλησία. Οὔτε νὰ παλεύουμε γνωρίζουμε οὔτε τί ὀπλισμὸ διαθέτουμε ἔχουμε συνειδητοποιήσει. Ξέρουμε τί δὲν θέλουμε, ἀλλὰ δὲν ξέρουμε τί θέλουμε. Ξέρουμε νὰ διαμαρτυρόμαστε, ἀλλὰ δὲν ξέρουμε νὰ προτείνουμε. Καθυστεροῦμε νὰ παρέμβουμε καὶ ὅταν τὸ κάνουμε εἶναι ἀργά. Ἀπορρίπτουμε τὸν ΦΜ, ἀλλὰ δὲν εἴμαστε ἔτοιμοι νὰ προτείνουμε τὰ καλύτερα βοηθήματα ποὺ νὰ ἐκφράζουν μὲ τὸν καλύτερο τρόπο αὐτὸ ποὺ μᾶς ἔχει ἐμπνεύσει. Ἄν ἔχουμε ἔτοιμα βοηθήματα, ἃς τὰ παρουσιάσουμε στὴν πολιτεία. Ἄν ὅχι, ἃς ξεκινήσουμε ἄμεσα νὰ τὰ ἐτοιμάσουμε. Ὅταν προτείνουμε νὰ ἐπιστρέψουμε στὰ παλαιὰ βοηθήματα, αὐτὸ σημαίνει ὅτι δὲν ἔχουμε νὰ ἀντιπροτείνουμε κάτι καινούργιο.

Γενικὲς συμπερασματικὲς σκέψεις

- Εἶναι κοινὰ ἀποδεκτὴ ἡ ἀντίληψη ὅτι καθὼς μεταβάλλεται ἡ κοινωνία (ἐκκοσμικεύεται, τεχνολογικοποιεῖται, κυριαρχεῖται ἀπὸ καινοφανῆ φιλοσοφικὰ ρεύματα,

ἀλλοιώνονται τὰ κοινωνικά ἥθη καὶ ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὸν πολυπολιτισμικὸ καὶ πολυθρησκευτικὸ της χαρακτήρα κ.ἄ.) θὰ ἔπρεπε νὰ γίνεи καὶ βελτιωτικὴ προσαρμογὴ τοῦ ΜτΘ. Τὸ μάθημα ἔπρεπε νὰ ἀλλάξει καὶ διότι ὡς εἶχε δὲν ἦταν ἱκανοποιητικὸ στὴ μεθοδολογία καὶ τὴν ἀποτελεσματικότητά του καὶ διότι οἱ ἀποδέκτες του, οἱ μαθητές, δυσκολεύονταν νὰ κατανοήσουν τὴ διάλεκτό του. Εἶναι τὸ γενικότερο πρόβλημα ἐπικοινωνίας ποὺ ἔχουμε μὲ τὴ σύγχρονη νεολαία. Παρὰ ταῦτα, ἡ ἐπιχειρούμενη ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο ἀλλαγὴ γίνεται σὲ μιὰ περίοδο ἔντονης ἀμφισβήτησης τῆς χριστιανικῆς παράδοσης καὶ ταυτότητας. Αὐτὸ γεννᾷ πολλὰ ἐρωτήματα ὡς πρὸς τὸ τελικὸ ἥθος τοῦ ΜτΘ. Εἶναι δυνατόν σὲ ἓνα τέτοιο κλίμα νὰ βγεῖ κάτι καλὸ, μάλιστα παρακάμπτοντας τὴν ἐπίσημη Ἐκκλησία;

- Τὸ πρόβλημα προέκυψε ἀπὸ τὸ ὅτι ἡ ἀλλαγὴ ἔγινε ὅχι σὲ συνεργασία μὲ τὴν Ἐκκλησία, ἀλλὰ μὲ ἀνάθεση τοῦ Ὑπουργείου σὲ θεολόγους, ἐρήμην τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, χωρὶς αὐτοὶ οἱ θεολόγοι νὰ συνεργασθοῦν μαζί της, ἀλλὰ ἀκολουθώντας μιὰ αὐτόνομη τακτική.

Συνέπεια αὐτοῦ ἦταν ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁ διχασμὸς τοῦ θεολογικοῦ κόσμου, ἡ ἰδεολογικοποίηση τοῦ ὅλου θέματος καὶ ἡ πόλωση, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ παρουσιαθοῦν προβλήματα στὴ σχέσι τῶν θεολόγων καθηγητῶν μὲ τὴν Ἐκκλησία, καθὼς οἱ θεολόγοι σχεδιαστὲς τοῦ νέου ΠΣ ἦταν στραμμένοι περισσότερο στὸ Ὑπουργεῖο παρὰ στὴν Ἱερὰ Σύνοδο, οἱ δὲ ἀντίθετοι, ἀντὶ νὰ καθοδηγοῦνται ἀπὸ Αὐτήν, προσπαθοῦσαν νὰ τὴν χειραγωγήσουν καὶ ἀντὶ νὰ κληθοῦν ἀπὸ ἐμᾶς ὡς συνεργάτες, νὰ αὐτοπροσδιορίζονται ὡς σύμβουλοι. Κινδυνεύουν, ἀντὶ νὰ λειτουργοῦν ὡς τέκνα τῆς Ἐκκλησίας, νὰ συμπεριφέρονται ὡς θεολόγοι ὑπᾶλληλοι τοῦ κράτους.

- Ἄν σὲ αὐτὰ κανεῖς προσθέσει καὶ τὸ ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις τῶν θεολόγων ἔχει κατ' ἀποκλειστικότητα παραδοθεῖ στὸ ἄθεο πλέον κράτος, ποὺ ὅμως δῆθεν λειτουργεῖ μὲ «φιλόθεο» Σύνταγμα, τότε εὐκόλα καταλήγει στὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ κύριο πρόβλημα δὲν εἶναι ὅτι μὲ ἓνα ἀκατάλληλο ἢ ἐλλιπὲς ΜτΘ χάνουμε τοὺς μαθητές, ἀλλὰ ὅτι ἤδη χάσαμε τοὺς θεολόγους...

- Συνεπῶς, πρὶν ἀπὸ τὸ νὰ κοιτάξουμε τὸ τί θα διδάξουμε, πρέπει νὰ δοῦμε τὸ μὲ ποιοὺς θα τὸ διδάξουμε, δεδομένου μάλιστα ὅτι στὴ Δημοτικὴ ἐκπαίδευσις, τὸ μάθημα τὸ ἔχουμε ἐμπιστευθεῖ στοὺς δασκάλους ποὺ οὔτε τὴ διδακτικὴ τοῦ ΜτΘ ἔχουν διδαχθεῖ στὶς Σχολές τους, οὔτε καὶ ἡ σχέσι τους μὲ τὴν Ἐκκλησία εἶναι κάπως ἐξασφαλισμένη. Πιθανότατα, στὴν πλειονοψηφία τους νὰ εἶναι ἀδιάφοροι εἴτε καὶ ἀντίθετοι. Πῶς νὰ διδαχθεῖ ἔτσι τὸ ΜτΘ;

- Ἄρα τὸ νέο ΜτΘ σχεδιάζεται ἀπὸ θεολόγους ποὺ ἀγνόησαν τὴν Ἱερὰ Σύνοδο, πολεμεῖται ἀπὸ θεολόγους ποὺ θέλουν νὰ τὴν χειραγωγήσουν, διδάσκεται ἀπὸ

θεολόγους καὶ δασκάλους ποὺ ἡ σχέση τους μὲ τὴν Ἐκκλησία δὲν εἶναι δεδομένη καὶ ὑπογράφεται ἀπὸ χέρια ἀθέων Ὑπουργῶν, ποὺ ὅμως ἀρνοῦνται νὰ ἀγγίξουν τὸ ἱερὸ Εὐαγγέλιο. Μὲ τέτοια ΦΕΚ λειτουργοῦμε.

- Ἴσως γι' αὐτὸ καὶ καταλήξαμε νὰ συζητοῦμε γιὰ ἓνα μάθημα ποὺ, ἀντὶ νὰ εἶναι Ὁρθόδοξο, σύγχρονο καὶ συμβατὸ μὲ τὴν παράδοση, τὴν ἱστορία, τὴ ζωὴ καὶ τὴν πίστη μας, σεβόμενο ἀσφαλῶς τὴν ἀνεξιθρησκεία, κατήντησε νὰ εἶναι οὐδετερό-θρησκο, δηλαδὴ μὲ σαθρὴ ταυτότητα. Ἐνα μάθημα μὲ θρησκευτικὲς θερμίδες ποὺ ἀρρωσταίνουν καὶ παχαίνουν καὶ ὄχι μὲ βιταμίνες ποὺ προσφέρουν ζωὴ καὶ ὑγεία. Μπορεῖ νὰ ἱκανοποιεῖ τὴ λαιμαργία, ἀλλὰ δὲν μεταβολίζεται. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ σχεδια-στὲς τοῦ ΠΣ μιλοῦν γιὰ ποσοστὰ Ὁρθοδοξίας καὶ ὄχι γιὰ οὐσία καὶ περιεχόμενο πίστεως.
- Εἶναι ἀλήθεια ὅτι τὸ μάθημα ὡς ἔχει δὲν ἐμποδίζει ἓναν καλὸ θεολόγο ἢ δάσκαλο νὰ κάνει καλὰ τὴ δουλειά του, δίνει ὅμως καὶ ἀπεριόριστες δυνατότητες σὲ ἓναν ἀδιάφορο ἢ καὶ ἄθεο διδάσκοντα νὰ διδάξει θρησκευτικὰ χωρὶς Θεὸ καὶ πίστη... Τὸ μεγαλεῖο καὶ ἡ μοναδικότητα τῆς Ὁρθόδοξης θεολογίας, ἀλήθειας καὶ ζωῆς ἀπουσιάζει.

Προτεινόμενες ἐνέργειες

Στὴν παροῦσα φάση προτείνουμε:

(α) Νὰ δηλώσουμε ὅτι θεωροῦμε πὺς δὲν ὀλοκληρώθηκε ὁ διάλογος μὲ τὸ Ὑπουργεῖο καὶ ὅτι οἱ Ὑπουργικὲς Ἀποφάσεις γιὰ τοὺς Φακέλους τοῦ Μαθήματος ποὺ δημοσιεύθηκαν δὲν ἀποτελοῦν προϊόν τῶν μέχρι τώρα συζητήσεων.

(β) Νὰ μελετήσουμε τοὺς ΦΜ στὶς διάφορες τάξεις καὶ νὰ εἰσηγηθοῦμε σχετικὰ. Μιὰ καλὴ κριτικὴ αὐτῶν θὰ καταδείξει καὶ τὶς τυχόν ἀνεπάρκειες τοῦ ΠΣ, ὥστε ἂν χρειαστεῖ νὰ προχωρήσουμε σὲ τρίτο ΦΕΚ.

(γ) Νὰ ἐτοιμάσουμε χωρὶς καθυστέρηση βιβλία γιὰ ὅλες τὶς βαθμίδες.

(δ) Ἀντὶ νὰ σχεδιάζει καὶ νὰ νομοθετεῖ ἡ πολιτεία γιὰ τὰ θρησκευτικὰ καὶ ἐξ ὑστέρων ἐπὶ τετελεσμένου ὑποβάθρου νὰ διαμαρτύρεται ἡ Ἐκκλησία, θὰ ἦταν πολὺ καλύτερα νὰ προτείνει ὡς ἄμεσα ἐνδιαφερόμενη ἡ Ἐκκλησία καὶ νὰ ἐγκρίνει ὡς ὑπεύθυνη ἡ πολιτεία. Γιὰ νὰ τὸ καταφέρουμε αὐτὸ πρέπει νὰ ἔχουμε ὀλοκλη-ρωμένη καὶ ποιοτικὴ πρόταση. Ἄς τὴν ἐτοιμάσουμε καὶ τότε ἂς προσπαθήσουμε. Οἱ κυβερνήσεις ἀλλάζουν, ἡ Ἐκκλησία παραμένει. Ἄν αἰφνιδιαστήκαμε σὲ αὐτὴ τὴν ἀλλαγὴ, δὲν πρέπει νὰ πάθουμε τὸ ἴδιο στὴν ἐπόμενη.

(ε) Κυρίως ὅμως πρέπει ἄμεσα νὰ στραφοῦμε στὴν ἐξυγίανση, ἀναβάθμιση καὶ ἐκκλησιαστικοποίηση τῆς Ἐκκλησιαστικῆς καὶ Θεολογικῆς Ἐκπαίδευσης. Δυστυχῶς, τὸ λάθος εἶναι δικό μας. Ἀλλὰ εὐτυχῶς ποὺ εἶναι δικό μας. Γιατὶ εἶναι στὸ δικό μας χέρι νὰ τὸ διορθώσουμε, νὰ ἀντιπροτείνουμε αὐτὸ ποὺ θέλουμε. Ἡ θεολογικὴ καὶ ἱερατικὴ ἐκπαίδευση ἀποτελεῖ ἀδιαπραγμάτευτη εὐθύνη μας, ἀνήκει στὴν Ἐκκλησία. Πρέπει ἢ νὰ ἔχουμε ἀποφασιστικὸ λόγο ἢ νὰ τὴν ἀναλάβουμε ἀποκλειστικὰ ἐμεῖς. Καὶ μάλιστα τώρα...

(στ) Βασικὴ ποιμαντικὴ εὐθύνη μας εἶναι νὰ προσπαθήσουμε νὰ ἐνώσουμε τὸν διχασμένο θεολογικὸ κόσμον καὶ νὰ βοηθήσουμε νὰ συνδεθεῖ ὑγιῶς μὲ τὴν Ἐκκλησία. Ἀπὸ κριτές μας ἢ ξένοι πρέπει νὰ γίνουν παιδιὰ μας.